

Maandoverzicht no. 5 - 1965

(Tijdvak 1-5-1965 t/m 31-5-1965)

I N H O U D

Blz.

I.	<u>Communisme Internationaal</u>	
	De Vreedzame Revolutie (II)	1
	De "revisie"	2
	Inconsequenties	5
	Van vernieuwing tot ketterij	7
II.	<u>Activiteiten van de communistische partij Nederland</u>	
	Eigen standpunt van de CPN inzake communistische vraagstukken	10
	1 en 5 mei	12
	Pegasus	14
	Communisten in ondernemingsraden	14
	Agitatie onder taxi-chauffeurs	16
	De CPN over het ANMB-congres	17
III.	<u>Activiteiten van de communistische mantelorganisaties</u>	
	Viering 20-jarig bestaan ANJV	18
	De NSR neemt niet deel aan het 9e Wereldjeugdfestival	19
	Voorbereidingen voor het 7e Wereldvredecongres	20
	"AA-mars" te Heerlen	21
IV.	<u>Andere Groeperingen</u>	
	PSP-protesten inzake Vietnam en Santo Domingo	22
	Demonstratief PSP-congres	23
	Anarchistisch congres	24
	Trotskistische publiciteit	25
	"Jong Europa"	26
	<u>Overzicht buitenlandse reizen</u>	27
	<u>Agenda</u>	29
	<u>Stakingsoverzicht</u>	30

HOOFDSTUK I

COMMUNISME INTERNATIONAAL

De Vreedzame Revolutie (II)

Elk onderzoek naar de inhoud en de consequenties van de huidige vernieuwingsbewegingen in het communisme loopt tenslotte uit op de vraag, in hoeverre de nieuwe ontwikkelingen een werkelijke revisie inhouden van de oude dogma's en in hoeverre daarbij slechts sprake is van een taktische - en derhalve tijdelijke - aanpassing aan de bestaande situatie. Deze vraag kan in elk geval ook gesteld worden voor wat de communistische beweging in West-Europa betreft.

De vreedzame, parlementaire weg naar het socialisme, waarvan de mogelijkheden het eerst - in 1944 - door de Zweedse CP zijn erkend, daarna - vanaf 1945 - door de andere Westerse CP-en en tenslotte als het ware in een richtlijn voor alle CP-en in de "kapitalistische" landen door het XXe CPSU Congres in 1956, is reeds door Marx, Engels en Lenin voorzien als een uitzonderlijk alternatief voor de revolutionaire burgeroorlog. Zelfs de Chinese dogmatisten ontkennen niet dat dit alternatief ooit, onder zeer bijzondere omstandigheden, bruikbaar zou kunnen zijn. Louter als "weg" naar het socialisme, als middel ter bereiking van het doel - de vervanging van de kapitalistische door de communistische maatschappijvorm - brengt zij dan ook noch de marxistisch-leninistische uitgangspunten, noch dit doel zelf in het geding.

Het schijnt echter, dat dezelfde communisten die zo enthousiast de vreedzame weg zijn opgegaan nu, na twintig jaar, tot het besef komen dat zij slechts een eindeloos woestijnspoor volgen naar een immer wijkend fata morgana. En zij beginnen te overleggen, of zij zich derhalve niet opnieuw dienen te oriënteren.

Sommigen gaan daarbij zelfs zover, een radicaal nieuw einddoel te willen stellen. Onder de gegeven omstandigheden zullen deze doortastende vernieuwers het pleit wel niet winnen. Zij zullen echter ongetwijfeld toch de anderen beïnvloeden, die zich er toe wensen te beperken - zonder afbreuk te doen aan de grote lijn van de communistische traditie - het gedroomde doel nogmaals aan een kritische revisie te onderwerpen. Dezen lijken tenminste geneigd de voor de hand liggende conclusie te trekken dat, wanneer er in het algemeen geen vreedzame weg blijkt te

zijn naar het socialisme zoals dat oorspronkelijk werd beoogd, de partijen die ondanks alles de vreedzame weg blijven gaan, onvermijdelijk ergens anders moeten uitkomen dan bij dit socialisme. En zo wordt het einddoel wellicht toch in steeds sterkere mate bepaald door de weg erheen en wordt de "vreedzame, parlementaire weg naar het socialisme" meer en meer de uitdrukking voor een nieuw soort communisme.

De vraag, in hoeverre bij dit alles sprake is van tactiek kan daarmee - zij het voorlopig - reeds beantwoord worden. Er is kennelijk geen sprake van tactiek in die zin, dat bewust getracht wordt een bedriegelijke voorstelling te geven van de eigen intenties. Daarvoor wordt er over deze revisie in een aantal CP-en door vertegenwoordigers van verschillende richtingen te hard gevochten. Daarvoor liggen de opvattingen van de verschillende CP-en ook te veel uiteen. Wel is er sprake van tactiek in die zin, dat men zich zo goed mogelijk schikt in de bestaande situatie: men tracht de beste weg te vinden naar een in elk geval haalbaar doel. En men laat daarbij de vraag open, op welke wijze dit in de toekomst nader zal worden bepaald. (Evenwel is het deze vraag die voor alle geïnteresseerden niet in de toekomst maar voorzover mogelijk reeds nu dient te worden beantwoord, zolang de inconsequenties van de revisie en de hiermee verband houdende reserves in de opvattingen van de vernieuwers kunnen doen vrezen, dat de communistische natuur in een toekomstige situatie toch wel weer sterker zal zijn dan deze "revisionistische" leen)

De "revisie"

Met inbegrip van de tot nu toe maximale "revisie" laten zich de communistische standpunten met betrekking tot de "vreedzame weg naar het socialisme" - in een vorige beschouwing reeds met vele citaten geïllustreerd - als volgt samenvatten.

De vreedzame weg naar het socialisme wordt meer en meer uitsluitend gezien als een "parlementaire" weg. De overgang naar het socialisme zal slechts kunnen worden verwezenlijkt na dat een langs democratische weg gevormde meerderheid van het volk een besluit in die richting zal wensen te nemen.

Dit houdt in, dat de communistische partijen zullen streven naar een duurzame coalitie met linkse nietcommunistische partijen. Het eigene van de verschillende partijen die aan

deze coalitie zullen deelnemen, zal zoveel mogelijk tot zijn recht dienen te komen. Daarbij wordt met name erkend, dat de socialistische partijen tradities belichamen die niet straffeloos kunnen worden aangetast.

De overgang naar het socialisme langs parlementair-democratische weg zal een geleidelijk verloop hebben. De gedachte aan een "revolutie", een "sprong" naar een nieuwe situatie, een geforceerde breuk in de ontwikkeling van de maatschappij wordt zoveel mogelijk naar de achtergrond geschoven.

Tijdens dit geleidelijke proces zal noch de parlementair-democratische staatsvorm worden geliquideerd, noch de grondwet of welke wet ook buiten werking worden gesteld. Op geen enkel moment zullen de democratische rechten van ongeacht welke individuen of groepen worden beknot.

De "dictatuur van het proletariaat" - zo daar al van gesproken zal worden - zal (slechts) de "wetenschappelijke" uitdrukking zijn voor de democratische machtsuitoefening van de meerderheid - "het volk" - in tegenstelling tot de voormalige dictatuur van een minderheid - de "uitbuiters". Elk wantrouwen jegens deze dictatuur van het proletariaat, voortspruitend uit een "populaire" interpretatie van het begrip dictatuur is misplaatst. Evenmin mag men ten aanzien van deze toekomstige socialistische staatsinrichting conclusies trekken uit de door tijd en omstandigheden bepaalde vorm waarin deze dictatuur destijds in de Sowjet-Unie en de satellietlanden gerealiseerd moest worden.

De verschillende partijen waarin de arbeidersklasse en de met haar verbonden klassen in Europa hun krachten historisch hebben gebundeld, zullen in de periode van de dictatuur van het proletariaat samen de belangen van "het volk" in verschillende schakeringen tot uitdrukking brengen. Dit betekent, dat de communistische partij niet als enige partij de wet zal stellen. Wel zal zij uiteraard op den lange duur steeds meer erkend worden als de beste vertegenwoordigster van alle gemeenschappelijke belangen en tenslotte natuurlijkerwijze de partij van heel het volk worden.

Vanzelfsprekend zal de politieke en economische macht van het monopoliekapitaal gebroken worden. Zelfs de "reactie" zal echter tijdens de dictatuur van het proletariaat niet van haar democratische rechten worden beroofd. Derhalve zal het recht van oppositie tegen de socialistische meerderheid - zij het niet zonder beperkingen - gewaarborgd zijn.

Niet alle communistische partijen wensen met de revisie even ver te gaan. Sommige zien de overgang naar het socialisme kennelijk toch niet zonder meer als een geleidelijk proces en houden vast aan de idee van een revolutionaire sprong, een duidelijk keerpunt in de ontwikkeling van de maatschappij. Dezelfde komen er ook nog openlijk voor uit, dat deze revolutionaire ontwikkeling een niet geheel pijnloze operatie zal zijn. Terwijl sommige CP-en de uitdrukking "dictatuur van het proletariaat" verwerpen als een onjuiste aanduiding voor de socialistische staatsorde in haar beginperiode, blijven andere - en uiteraard niet zonder reden - deze uitdrukking hanteren. Ook over de samenwerking tussen de verschillende partijen tijdens de periode van de opbouw van het socialisme vallen verschillende en niet altijd even geruststellende geluiden te beluisteren, soms wordt nadruk gelegd op de noodzaak en de vanzelfsprekendheid van een meerpartijensstelsel, soms echter wordt duidelijk gezinspeeld op de versmelting van alle politieke partijen in een latere fase van de socialistische opbouw. Het recht van minderheden om tegen de dan voor het socialisme geporteerde meerderheid in oppositie te gaan, tenslotte, wordt soms zeer voorzichtig geformuleerd, terwijl deze minderheden in elk geval niet het recht schijnt te worden toegekend een "niet-socialistische" meerderheid te vormen.

Niet alleen echter lopen ten aanzien van deze zaken de opvattingen van de verschillende CP-en onderling uiteen, ook binnen de CP-en wordt over de revisie verschillend gedacht.

Dit is niet verwonderlijk. Een ver-gaande revisie raakt aan dogma's en tradities. De tegenstrijdigheden en inconsequenties - in verband met deze dogma's en tradities - kunnen moeilijk over het hoofd worden gezien. Ze stellen de vernieuwers voor problemen, aan de oplossing waarvan zij nog maar nauwelijks begonnen zijn. En ze geven de kritische buitenstaanders reden de ontwikkeling voorlopig nog maar met reserve en een goede dosis scepticisme te volgen.

Inconsequenties

Is de idee van een geleidelijke overgang naar het socialisme bijvoorbeeld niet in strijd met de marxistische opvattingen over de geschiedenis als een opeenvolging van economische maatschappijformaties waarvan elke volgende zich met een revolutionaire "omslag" uit de voorgaande ontwikkelt? En aangezien deze revolutieleer een verbijzondering is van de algemene dialectische ontwikkelingswet - toenemen de kwantitatieve veranderingen (in dit geval dus de toeneming van de spanningen in de kapitalistische maatschappij) leiden op een zeker ogenblik met een "sprong" tot een kwalitatieve verandering (in dit geval een revolutionaire overgang naar een socialistische maatschappij) - tast de idee van een geleidelijke overgang dan niet de filosofie van het marxisme aan?

Inderdaad heeft Stalin in 1950 getracht de opvatting over een geleidelijke overgang naar het communisme filosofisch te funderen. In zijn "Verhandeling over de Linguïstiek" werkte hij een theorie uit, waarin met betrekking tot de ontwikkeling van een socialistische maatschappij voor het eerst van geleidelijkheid en evolutie werd gesproken. (Voordien kende de marxistische theorie slechts de stelling, dat elke overgang van kwantitatieve in kwalitatieve veranderingen neerkwam op een breuk in de continuïteit, op een "sprong".) De nieuwe ideeën van Stalin golden echter uitdrukkelijk alleen voor een reeds socialistische maatschappij en niet voor een niet-socialistische maatschappij, die slechts - zoals hij het zei - via een "explosie" van revolutionaire krachten in een socialistische kon worden omgezet.

De vernieuwers in de westerse communistische partijen zullen met dit probleem - en alle hieruit voortvloeiende consequenties - moeten klaarkomen.

Is de idee van de geleidelijke, vreedzame overgang naar het socialisme als een meer en meer democratische hervorming van de in het kapitalisme tot ontwikkeling gekomen staatsvormen - zo kan men verder vragen - niet strijdig met de marxistische opvattingen over de staat?

De omverwerping, de afbraak van het kapitalistische staatsapparaat is immers het centrale thema geweest van de revolutieleer en bij Marx en bij Lenin en Stalin. Volgens de meer recente uitwerking van deze leer zou deze afbraak zelfs al onvermijdelijk zijn, omdat het monopoliekapitaal zo volledig met de staatsmacht is vervlochten geraakt (staatsmonopolistisch kapitalisme), dat men met het één tegelijk

het ander vernietigt. Volgens deze redenering zal het proletariaat het roer van de staat niet zonder meer kunnen overnemen; het roer zelf zal onbruikbaar zijn.

(In de Italiaanse CP is dit probleem reeds theoretisch aan de orde gesteld.)

Men vraagt zich voorts af, of de idee van een overgang naar het socialisme onder leiding van de CP met erkenning van de medezegenschap van niet-communistische partijen niet strijdig is met de opvattingen over de CP als een partij van een nieuw type.

De CP heeft zich altijd voorgesteld als de partij van de voorhoede van de leidende klasse van deze tijd, dat deel van het volk dat zich "het meest bewust" is van de weg die de historie moet en zal volgen. Met de pretentie van deze exclusieve "wetenschappelijke" kennis te bezitten, menen de communisten ook het monopolie te kunnen uitoefenen waar het er om gaat het volk op deze weg te leiden. Hoe zullen zij dan de bemoeiing dulden van bijvoorbeeld de sociaal-democratische partijen die "hun vermogen om de arbeidersbeweging te organiseren en te leiden hebben verspeeld," zoals zij altijd hebben gescholden?

Hiermee hangt nog een ander probleem samen, nl. dat van de vorm waarin het werk aan de opbouw van het socialisme georganiseerd zal moeten worden. De communisten zijn gewend aan de straffe discipline van het democratisch-centralisme. Een eenmaal genomen besluit dient door alle leden te worden uitgevoerd ongeacht hun persoonlijke gevoelens en inzichten. Wie de weg van de partij niet gaat, maakt zich schuldig aan fractievorming of verraad aan het klassebelang. Inderdaad is door verschillende partijen al naar voren gebracht, dat dit principe van het democratisch centralisme een reële moeilijkheid zal vormen bij de toekomstige eenwording van de arbeidende klasse. Maar hoe zal de loutere samenwerking al glad kunnen verlopen, wanneer niet-communistische partijen zich niet eenmaal, maar herhaaldelijk distanciëren van de "wetenschappelijke" beslissingen (in het klassebelang) van de CP?

Het zijn vragen die met vele andere vermeerderd kunnen worden. De antwoorden erop-voorzover ze worden gegeven - zijn echter voorlopig. Het debat in het Westerse communisme over de draagwijdte van de vernieuwingsbeweging is nog maar nauwelijks begonnen.

Van vernieuwing tot ketterij

De teleurstelling over twintig aan de vreedzame revolutie verloren jaren, de teleurstelling ook over het teloorgaan van de eenheid in de communistische beweging en de erkenning - in verband hiermee - van de noodzaak de toekomst in eigen hand te nemen, heeft in verschillende CP-en ook een excessieve vernieuwingsdrift losgeslagen, resulterend in een stellingname die moeilijk anders dan als ketterskan worden bestempeld.

Met name in de Scandinavische partijen (de CP-Zweden!) en in de Italiaanse CP (onder de aanhangers van op de rechtervleugel van de partij) zijn wat dit betreft interessante ontwikkelingen gaande.

Of men dit ketterse vernieuwingsstreven dient te beschouwen als een uitwas slechts van de meer algemene bezinning op de partij-opdracht in het kader van het communisme, dan wel als een nieuwe, door eigen motiveringen gedreven beweging, die uiteindelijk dit kader zal doorbreken en zich buiten het communisme zal verder ontwikkelen, dient vooralsnog in het midden te worden gelaten. In de hoek van de ketters zijn reeds krasse uitspraken gevallen. Ze zijn echter ook soms weer teruggenomen (en later in moeilijk te ontcijferen geheimtaal waarschijnlijk toch weer herhaald). Het debat erover wordt - zoals elke discussie over gevaarlijke onderwerpen in de communistische beweging - in uitermate dubbelzinnige bewoordingen gevoerd.

Niettemin, de duidelijkste uitspraken geven genoeg te denken.

Er zijn in de Scandinavische CP-en uitspraken gedaan die praktisch neerkomen op de aanvaarding van het "reformisme" in de geest van de sociaal-democratie. Er zijn tal van tekenen die erop wijzen, dat men zich niet verder wenst te laten remmen door een steriele en nutteloze conformatie aan de inzichten van de grote blok-CP-en die onder bijzondere omstandigheden werken en bovendien met hun zwart verleden voorgoed gecompromitteerd zijn. In de Zweedse CP is de vraag gesteld of men zich nog wel "communistisch" zal blijven noemen. De Zweedse CP ook heeft in februari van dit jaar de aandacht getrokken door contact op te nemen met de dissident-communistische (!) Arbeiderspartij van Denemarken en de links-socialistische Volkspartij van Noorwegen.

Sterker nog spreekt echter wat in de Italiaanse partij gaande is. Hier veroorzaakte de inspirerende geest van de rechtervleugel, vorig jaar een ware storm door voor te stellen, het communisme

als een verloren zaak op te geven. In een artikel in het partijblad "Rinascita" van 28 november - enkele dagen na de verkiezingen, waarbij de CP 26 procent en alle linkse partijen tezamen 48 procent van de uitgebracht stemmen behaalden - schreef hij, dat het tijd werd de discussie over de vorming van een verenigde partij van de arbeidersklasse opnieuw aan de orde te stellen. "Laten wij samen zoeken naar nieuwe wegen om tot het socialisme te komen, in het raam van een nieuwe partij, in een verenigde partij van de Italiaanse arbeidersklasse: dit is het voorstel, waarmee wij ons richten tot onze socialistische kameraden, tot de kameraden van verschillende richtingen en organisaties", aldus En hij verduidelijkte dit met een paar woorden die alle partij-ideologen tot in Moskou toe deden opschrikken:

"Wij moeten vaststellen, dat deze ene, verenigde partij van de Italiaanse arbeidersklasse er noodzakelijk moet komen vanwege deze kritische conclusie: dat geen van de twee alternatieven die de arbeidersklasse in de kapitalistische landen van West-Europa sinds vijftig jaar zijn voorgehouden - noch het sociaal-democratische alternatief, noch het communistische alternatief - dienstig zijn gebleken voor het doel, een socialistische hervorming van de maatschappij te bewerken. Wanneer wij niet van dit harde feit uitgaan - kritisch (voor wat de sociaal-democratie betreft) en zelfkritisch (voor wat het communisme betreft) - zullen wij niet in staat zijn te begrijpen, welke radicale veranderingen er nodig zijn om in de arbeidersbeweging in de hooggeïndustrialiseerde landen van Europa de oorzaken weg te nemen van vijftig jaar mislukt pogen een beslissende bijdrage te leveren tot de vestiging van het socialisme. Men kan het hier wel of niet mee eens zijn, maar willen wij ernst maken met de hereniging van de arbeidersklasse, dan zullen wij noch kunnen uitgaan van de uitgangspunten van de sociaal-democratie, noch van de uitgangspunten van het communisme."

De reacties op dit stuk waren bijzonder heftig. werd verweten, dat hij de geschiedenis van de laatste vijftig jaar vals geïnterpreteerd had: dat hij de communistische beweging van Italië niet langer zag als een onderdeel van de wereld-revolutionaire beweging; dat hij de sociaal-democratie en het communisme met elkaar op één lijn stelde als twee wegen naar het socialisme (terwijl toch de sociaal-democratie niet de vestiging van het socialisme beoogde); dat hij de hereniging van de arbeidersklasse als een acuut probleem voorstelde en niet als een probleem dat slechts op langere termijn opgelost kon worden; dat hij de CP niet meer zag als een partij van een nieuw type en het beginsel van het democratisch centralisme over boord had gezet.

De partijleiding van de PCI verklaarde, dat een interessant probleem had aangesneden, maar te haastig en ondoordacht was ge-

weest bij het trekken van zijn conclusies. En Moskou liet de tegenstanders van uitvoerig aan het woord komen in een artikel in het theoretisch orgaan van de CPSU ("Kommunist"), waarin over de rebel een vernietigend oordeel werd uitgesproken.

Later gaf ook zelf toe, dat hij wat te rechtlijnig was geweest en geenszins de bedoeling had gehad te stellen, dat de communisten niet hun eigen communistische bijdragen zouden moeten leveren bij de opzet van de nieuwe verenigde partij. Zelfs ging hij zover te erkennen, dat hij met de verwerping van het sociaal-democratische alternatief bedoeld had de onwerkbaarheid van de sociaal-democratie aan de kaak te stellen, maar met de verwerping van het communistische alternatief slechts bedoeld had aan te geven, dat het heil niet alleen van de communisten verwacht mocht worden.

Maar in een poging zijn gedachten nader te preciseren kwam hij met zulke duistere formuleringen, dat hij niet de indruk gaf zich van zijn dwalingen te hebben bekeerd. Zoals hij al eerder (in 1961 en 1962) met onorthodoxe voorstellen kwam en verslagen, maar niet buiten spel gezet werd, zo zal ongetwijfeld ook in de toekomst opnieuw van zich doen horen.

En belangrijk is daarbij, dat hij een goed deel van de Italiaanse partij achter zich weet.

H O O F D S T U K I I

ACTIVITEITEN VAN DE COMMUNISTISCHE PARTIJ VAN NEDERLAND

"Eigen standpunt" van de CPN inzake communistische vraagstukken

Op 15 en 16 mei j.l. is het partijbestuur van de CPN bijeen geweest in een belangrijke vergadering, die geheel gewijd was aan de internationale vraagstukken van de communistische wereldbeweging. Voorzitter Paul de Groot hield een redevoering waarvan een samenvatting werd opgenomen in "De Waarheid" en het partijbestuur aanvaardde twee resoluties die eveneens in het CPN-dagblad werden gepubliceerd.

De Groot stelde in zijn rede dat de "overdreven" manier waarop Chroestsjow de destalinisatie doorvoerde en dienstbaar maakte aan zijn eigen ambities, de communistische beweging heeft gedemoraliseerd. De partij-discipline werd daardoor verzwakt en de revolutionaire strijdvaardigheid ondermijnd, niet alleen in de CPSU maar in alle partijen. Daarbij "papte Chroestsjow aan met allerlei revisionistische elementen" (lees: Tito) waardoor er een verwijdering ontstond tussen de CPSU en de CP-China en waardoor in tal van partijen "de deur werd geopend voor revisionistische invloeden". Dit aspect besprekend, richtte De Groot scherpe kritiek aan het adres van partijen die de invloed van een CP beoordelen naar het stemmencijfer bij verkiezingen, naar het aantal parlamentszetels, alsmede naar "goede" betrekkingen met de heersende kapitalistische regering. De CPN-voorzitter noemde dit "onjuist en reformistisch". De "leninistische en enig reële" maatstaf bij de beoordeling van een CP achtte De Groot de "massa-actie", d.w.z. de druk die de CP op de regering kan uitoefenen door buiten-parlementaire betogingen. Naar zijn mening vergde de huidige politieke situatie dat deze betogingen thans in de eerste plaats gericht werden tegen het "Westduitse militarisme". Hoewel De Groot de CP-Italië (PCI) en de CP-Frankrijk (PCF) niet met name noemde, is het duidelijk dat zijn kritiek beide grote Westeuropese partijen tot doelwit had. Het steekt de CPN-voorzitter namelijk zeer dat hij, zowel bij de PCI als bij de PCF, tot nu toe weinig steun wist te verwerven voor zijn stelling dat het "Westduitse militarisme" het grootste gevaar voor de vrede is. Bovendien is het hem een doorn in het oog dat noch de Franse, noch de Italiaanse partij Chroestsjow openlijk heeft veroordeeld.

Zoals boven werd vermeld gaat De Groot er dus van uit, dat het conflict tussen de CPSU en de CP-China werd veroorzaakt door "de revisionistische praktijken" van Chroestsjow. Dit wil echter niet zeggen dat de CPN zich thans schaart achter de Chinese standpunten. "Wij hebben er nooit twijfel aan laten bestaan dat onze partij de dogmatische en ultra-linkse theorieën van de leiding der Chinese communistische partij verwerpt en blijft verwerpen", aldus De Groot tijdens bovengenoemde partij-bestuursvergadering. Hij voegde daar echter aan toe de ultra-linkse afwijkingen te zien als een "straf op de rechtse zonden", m.a.w. als een reactie op het revisionisme van Chroestsjow.

Uit deze visie vloeit nu logischerwijs de "eigen stellingname" van de CPN voort, zoals deze staat omschreven in de resoluties.

Voorwaarde voor het herstel der ideologische eenheid acht de CPN-leiding "onvoorwaardelijke veroordeling en stopzetting van de revisionistische praktijken die Chroestsjow in de internationale discussie en in de betrekkingen tussen de communisten heeft ingevoerd". Verder kan deze eenheid naar haar mening worden bevorderd door een gezamenlijk optreden van alle CP-en in politieke massa-acties tegen het Westduitse militarisme, het centrale gevaar voor de vrede. Natuurlijk valt in deze eigen stellingname van de CPN in de eerste plaats (in het bijzonder v.w.b. de scherpe eis om Chroestsjows beleid te veroordelen) een forse kritiek op de CPSU te beluisteren. Paul de Groot weet de opvolgers van Chroestsjow dan ook dat zij de strijd tegen het revisionisme te zwak en te behoedzaam voerden. Hij constateerde echter tevens "grote veranderingen" in bepaalde standpunten van de CPSU sinds de val van Chroestsjow. Deze uitspraak grondde de CPN-voorzitter voornamelijk op de rede die Breznjew op 8 mei j.l. uitsprak te Moskou t.g.v. de herdenking van het einde der Tweede Wereldoorlog. De Groot concludeerde uit Breznjews betoog dat ook door de CPSU "het Duitse gevaar nu nadrukkelijk was gekenmerkt als het centrale gevaar voor de wereldvrede". De CPN-voorzitter noemde dit "duidelijke taal die overeenkomt met de stellingname van de CPN".

Het eigen CPN-standpunt houdt echter ook kritiek in op het beleid van de Chinese CP en wel juist in het bijzonder op het feit dat de Chinezen het Westduitse militarisme niet willen erkennen als het voornaamste gevaar voor de wereldvrede. Het Amerikaanse imperialisme - aldus "Peking Review" - is vele malen verraderlijker en dodelijker dan dat van Hitler. Tegen deze Chinese zienswijze polemiseerde "De Waarheid" op 29 mei j.l., waarbij gesteld werd dat de uiteenzettingen in "Peking

Review" aantoonde dat "de werkelijke toestand in Europa en de werkelijke verhouding tussen de imperialisten onderling door de Chinese kameraden onvoldoende worden gekend en geanalyseerd".

Samenvattend kan worden geconcludeerd dat de CPN thans duidelijk en openlijk een "eigen stellingname" huldigt die - en dat is het meest belangwekkende - afwijkt van de inzichten der andere Europese partijen, waardoor de Nederlandse CP zich sterker dan ooit van deze partijen isoleert. Deze situatie wordt nog verscherpt doordat de CPN - zoals eerder werd betoogd - de Franse en de Italiaanse partij haar kritiek niet spaart.

Het lijkt waarschijnlijk, dat de CPN-leiding haar eigen standpunt juist aan de vooravond van de conferentie der 17 partijen uit de "kapitalistische landen" van Europa (1-4 juni te Brussel) heeft bekend gemaakt, om daardoor te voorkomen dat zij - zoals in het verleden wel gebeurde - door de andere partijen (in het bijzonder door de PCI en de PCF) de wet zou voorgeschreven krijgen.

Dit moge eveneens blijken uit de resolutie die "De Waarheid" op 17 mei publiceerde over deze conferentie. Hierin werd nadrukkelijk gesteld dat de kwestie van de "Westduitse atoombewapening" als eerste agendapunt diende te worden behandeld en dat de CPN tegen het nemen van "bindende besluiten op ideologisch gebied" is, daar "dit niet tot de competentie van een regionale conferentie behoort".

Aangezien echter tijdens de voorbereidingsbijeenkomst voor deze conferentie op 20 april j.l. te Brussel (waar partij-secretaris Henk Hoekstra namens de CPN aanwezig was) door de andere partijen de kwestie Vietnam als belangrijkste punt van bespreking werd aanvaard, verwacht men in CPN-kringen dat de Nederlandse delegatie op de "conferentie der 17" aan de verdediging van de CPN-standpunten geen gemakkelijke opgave zal hebben. Een conflict met de andere partijen achtte men zelfs niet uitgesloten.

1 en 5 mei

Vierde het CPN district Amsterdam het vorige jaar de eerste mei nog met een demonstratieve optocht, gevolgd door een meeting in de Koopmansbeurs, dit jaar verviel het eerste onderdeel en moesten de "door geestdrift en strijdlust bezielde" partijgenoten genoegen nemen met een bijeenkomst in de Apollohal, waar Paul de Groot

het woord voerden en waar voorts een gevarieerd programma met

bal na werd aangeboden. Deze nieuwe aanpak - voor de oudere communist ongetwijfeld een verdere ontluistering van de 1 mei-viering - heeft er wellicht toe bijgedragen het aantal deelnemers zo niet op een hoger, dan in ieder geval op gelijk niveau te houden.

De 1 mei-bijeenkomsten buiten Amsterdam vertoonden een zelfde beeld. Het aantal deelnemers varieerde en hing samen met de bekendheid van de aangekondigde spreker en/of de aantrekkelijkheid van het verdere programma. Zo trokken Marcus Bakker en de film "Naakt onder de wolven" in Beverijk ongeveer 500 personen. Een door de CPN op ruime schaal verspreide folder vermeldde, buiten de hier bovengenoemde, nog 18 op verschillende plaatsen in het land te houden bijeenkomsten. Daarbij waren er geen in de provincies Brabant en Limburg.

In zijn openingsrede liep Paul de Groot vooruit op de 20e herdenking van de bevrijding door te wijzen op "het innige verband tussen 1 en 5 mei". "Deze 1 mei-viering staat in het teken van onze twee vaandels, de rode vlag en de nationale driekleur", zei hij, daarmee opnieuw de CPN naar voren schuivend als autonome, nationale CP.

Naast de ook in voorgaande jaren gevoerde 1 mei-leuzen als: "Voor hoger loon en prijzenstop", "Verlaging bewapeningslasten", "Voor een neutraal en atoomvrij Nederland" viel dit jaar op: "Vrijheid van organisatie voor de Westduitse communisten" (de KPD).

De Groot komt in "De Waarheid" van 4 mei tot de slotsom dat het Duitse fascisme onherroepelijk is verslagen, maar dat gewaakt dient te worden tegen een herleving van de Duitse agressiviteit. Een legale KPD lijkt De Groot een geschikte waarborg.

In het kader van de bevrijdingsherdenking besteedde "De Waarheid" veel aandacht aan de rol van de CPN in het verzet. Oud-verzetsstrijders, als haalden herinneringen op en daarnaast recenseerde het blad verschillende publicaties die t.g.v. de 5e mei uitkwamen. Het criterium daarbij leek te zijn: Wordt er wel in voldoende mate aandacht besteed aan de communistische verzets-activiteiten?

Dat hieraan, volgens De Groot, nog het nodige mankeert blijkt uit het eerdergenoemde artikel waarin hij stelt dat wat thans verschijnt, grotendeels kitsch, leugenachtig, of de halve waarheid is. De Groot meent voorts dat wat in de eerste oorlogsjaren aan verzetsdaden werd verricht vooral was te danken aan de communistische strijders. Wijzend op de anti-fascistische activiteiten van de partij in de periode 1930-1940 zonder welke "een massale verzetsstrijd volkomen ondenkbaar

zou zijn geweest", doet hij de waarheid opnieuw geweld aan. In dit verband moge verwezen worden naar de bijlage van MO 10-1964.

"Pegasus" op de Nationale Boekenmarkt

Aan de grootse boekententoonstelling van de Nederlandse uitgevers en boekenimporteurs, de Nationale Boekenmarkt 1965 (14-23 mei, RAI-gebouw te Amsterdam), heeft ook de communistische uitgeverij/boekhandel "Pegasus" deelgenomen.

In een flinke "stand" bood "Pegasus" een interessant beeld van merendeels Oosteuropese boekwerken van allerlei aard. De eigen uitgeverij kwam daarbij goed naar voren met een nieuwe roman van Theun de Vries. Deze roman trekt in ruime kring belangstelling en bevestigt de goede naam van deze schrijver. Het stelde "Pegasus" in de gelegenheid een bijdrage te leveren aan het programma van speciale evenementen op en om de boekenmarkt. Op 19 mei hield auteur De Vries n.l. een lezing over dit, zijn jongste, werk in het aan de expositie-ruimte grenzende Congres-centrum van de RAI. Verder heeft De Vries, die lid is van het partijbestuur der CPN, op de laatste dag van de boekenmarkt deelgenomen aan de verkoop van eigen werk, gelijk overigens menig auteur voor zijn uitgever deed.

Er was "Pegasus" veel aan gelegen op de boekenmarkt goed voor de dag te komen. Het partijbedrijf heeft zich van onaanzienlijk propaganda-instituut van de CPN ontwikkeld tot een middelgroot bedrijf, zonder daarbij haar binding aan het communisme te verloochenen. Het aanwezig zijn op de boekenmarkt bewees, dat "Pegasus" zich ook formeel een plaats in de boekhandelskringen heeft verworven. In de grote belangstelling voor de markt, mocht de stand van "Pegasus" in ruime mate delen.

"Pegasus" is echter uit op volledige acceptatie, in casu op toelating tot het lidmaatschap van de Nederlandse Boekhandelsvereniging. Materieel is dat weliswaar van weinig betekenis, daar zij thans reeds ongehinderd haar zaken verricht, doch het psychologische effect van het al dan niet geaccepteerd worden, speelt een grote rol. Hierin is "Pegasus" typisch een bedrijf van de CPN, de partij die er krampachtig naar streeft een "erkende" nationale partij te worden geacht.

Communisten in ondernemingsraden

Bij twee grote metaalbedrijven, de NDSM te Amsterdam en de Hoogovens in Velsen, werden in mei nieuwe bedrijfsverkiezingen gehouden. Ze

leverden geen winst voor de communistische Vrije Lijst op.

Bij de NDSM was de uitslag van de op 11 en 12 mei gehouden ondernemingsraadverkiezingen, wat betreft de uur- en weekloners, als volgt:

	<u>1965</u>	<u>1963</u>	<u>1961</u>
Vrije Lijst (door CPN gesteund)	8 zetels	10	12
Metaalbond NVV	6	6	4
Metaalbonden NKV en CNV	2	2	2
MBGK (neutrale bond)	2	-	-
	<u>18</u>	<u>18</u>	<u>18</u>

"De Waarheid" gaf als commentaar dat het verlies van de vertrouwensmannen voor de Vrije Lijst ongetwijfeld nadelig heeft gewerkt. Het blad doelde op de drie communistische voormannen

en die tijdens de stakingen van begin september 1964 op staande voet werden ontslagen. De CPN is niet bij machte gebleken tegen deze ontslagen een "massa-actie" te ontketenen. Meerdere communisten namen het de CPN-leiding kwalijk dat deze de ontslagen arbeiders in de steek had gelaten, of zich onvoldoende had beijverd om de ontslagen ongedaan te maken.

De Koninklijke Hoogovens en Staalfabrieken kozen op 12 en 13 mei 21 raden van overleg (commissies van de ondernemingsraad). Voor de arbeiders waren er 103 zetels te verdelen. De communistische bedrijfsgroep bij de Hoogovens hield zich in maart bezig met het zoeken van een 20-tal kandidaten voor de in te dienen eenheidslijsten. Vermoedelijk hebben lang niet alle aangezochten er in toegestemd candi-daat voor de eenheidslijst te staan en is het verder ook niet mogelijk geweest in alle afdelingen het benodigde aantal handtekeningen te verzamelen. Daarom vreesde men ditmaal een fiasco, als met een aparte lijst aan de verkiezingen werd deelgenomen. De CPN-groep gooide het dan ook over een andere boeg en verklaarde, in het kader van het streven naar eenheid met de socialisten, de lijst van de ANMB (NVV) te willen steunen.

De uitslag van deze verkiezingen was als volgt:

	<u>1965</u>	<u>1962</u>	<u>1959</u>
Metaalbond NVV	50 zetels	47	29
Metaalbonden NKV en CNV	43	48	24
De Schakel (neutrale ver. van Hoogoven-personeel)	5	4	3
Eenheidslijst (door CPN gesteund)	<u>-</u>	<u>4</u>	<u>8</u>
	<u>98</u>	<u>103</u>	<u>64</u>

In het grootste metaalbedrijf van Nederland zijn de communisten dus geheel uit deze vertegenwoordigende commissies verdwenen.

Eerder in het jaar waren reeds OR-verkiezingen bij twee andere metaalbedrijven gehouden, n.l. in februari bij de scheepswerf Verschure & Co te Amsterdam (uitslag voor fabrieksarbeiders: Vrije Lijst 6, NVV 4, NKV/CNV 2 zetels) en in maart bij de Draka te Amsterdam (Vrije Lijst 3, NVV 2, NKV/CNV 2 zetels). Bij beide bedrijven kwam geen verandering in de zetelverdeling sedert de vorige verkiezingen.

Agitatie onder taxi-chauffeurs

Nadat het onder communistische leiding staande actie-comité van Amsterdamse taxi-chauffeurs er in was geslaagd op 8 april een 24 uursstaking te bewerkstelligen, kwam het comité nadien meerdere malen bijeen om zich over verdere stappen te beraden. Volgens een pamflet dat het comité op 7 mei liet verspreiden, waren de vorige dag besprekingen begonnen tussen de werkgevers en de erkende bonden van vervoerspersoneel over optrekking van het loon tot f 110,- per week. Op 13 mei vergaderde het actie-comité met een 25-tal chauffeurs, die hun beroepsgenoten uit diverse garagebedrijven vertegenwoordigden. Voorzitter (districtsbestuurder CPN) deelde mede, dat de werkgevers de arbeidsvoorwaarden niet wilden verbeteren. Daarom stelde hij voor - en werd besloten - de taxi-chauffeurs op te roepen voor een openbare vergadering. Die bijeenkomst, in de vroege morgenuren van 18 mei in "Marcanti" gehouden, trok circa 600 belangstellenden. stelde voor over te gaan tot "prikstakingen" (hinderlijke, korte stakingen, nu eens bij dit, dan bij dat bedrijf). Hij vroeg de aanwezigen het actie-comité te machtigen om te bepalen waar, wanneer en hoe eventuele acties moesten worden uitgevoerd. Een drietal discussianten, onder wie de bekende communistische activist Freek Meis, steunde dit voorstel. Een 9-tal andere woordvoerders verklaarde zich tegen stakingsacties. Gelet op het feit dat de laatsten voortdurend in afkeurende zin door de zaal werden geïnterrupteerd, nam het actie-comité aan dat de meerderheid instemde met het voorstel van . Het comité heeft het plan garage-gewijze "verrassingsacties" op touw te zetten. Volgens zijn de ondernemers slechts dan bereid loonsverhoging te geven als de tarieven verhoogd mogen worden, zoals in Rotterdam is gebeurd. De taxi-chauffeurs en de eigen rijders in Amsterdam zouden echter hiertegen gekant zijn.

In Rotterdam viel het de OVB-leiding tegen, dat de met tussenkomst van het gemeentebestuur bereikte loonsverhoging voor taxi-chauffeurs niet direct na afloop van de staking op 17 april werd gerealiseerd. Het OVB belegde deswege op 11 mei een openbare vergadering, die echter door niet meer dan 60 personen werd bezocht. De OVB-bestuurder beweerde dat de werkgevers rancune-maatregelen nemen tegen chauffeurs, die actief bij de stakingen waren betrokken en dat de politie de werkgevers daarbij helpt. Ook in de oproep tot deze vergadering sprak het OVB het vermoeden uit dat de werkgevers "meer dan toelaatbaar is" worden geholpen door die ambtenaren van de politie, die met de contrôle in het taxibedrijf zijn belast. Volgens moesten de taxi-chauffeurs zonodig opnieuw in actie komen.

De CPN over het ANMB-congres

Reeds op 27 maart wijdde "De Waarheid" een artikel aan het van 20 tot 22 mei door de ANMB, de metaalbewerkersbond van het NVV, in Scheveningen gehouden congres. Een viertal afdelingen, zo meldde het blad, had voorstellen ingediend om de discriminatie tegen het lidmaatschap van communisten uit de statuten te verwijderen. Deze kwestie kwam ter sprake in de congreszitting van 20 mei. De afdelingen Vlissingen, Arnemuiden, Souburg en De Bilt stelden voor om in naam van de democratie CPN-leden toe te laten tot de bond. Een afgevaardigde van de afdeling Schoonhoven ondersteunde de voorstellen. De algemeen-secretaris van de ANMB verdedigde het afwijzende standpunt van het bondsbestuur. Zijn conclusie was dat wie communistisch is, de statuten van de ANMB niet kan onderschrijven. Met slechts een gering aantal stemmen tegen, besloot het congres dan ook de deur van de bond dicht te houden voor leden van de CPN en haar mantelorganisaties.

"De Waarheid" gaf een uitvoerig verslag van deze zitting. Paul de Groot zag in het verloop van dit congres voldoende lichtpunten voor een serie artikelen in het partijdagblad onder de kop "Socialisten en communisten in het NVV. Verandering van denkwijze". Het eerste ervan verscheen in "De Waarheid" van 28 mei.

HOOFDSTUK III

ACTIVITEITEN VAN DE COMMUNISTISCHE HULPORGANISATIES

Jeugdbeweging.

Viering 20-jarig bestaan van het ANJV.

Op 29 mei j.l. heeft het Algemeen Nederlands Jeugdverbond (ANJV) zijn 20-jarig bestaan gevierd met een demonstratie door Amsterdam, gevolgd door een "nationaal jeugdtreffen" in het nieuwe RAI-gebouw aldaar. Beide manifestaties stonden in het teken van de strijd voor de vrede in Vietnam, tegen de Duitse atoombewapening en voor de rechten van de jeugd. Op de massameeting in de hoofdstad, die werd opgeluisterd door bijdragen van radio-en televisie-artisten, voerde het woord. Hij riep de ANJV'ers op tot de strijd om te voorkomen, dat de West Duitsers atoomwapens in handen zouden krijgen. De contacten, die het ANJV heeft met andere jeugdorganisaties, moeten volgens Walraven in de eerste plaats gebruikt worden in dienst van de vrede.

De bijeenkomst in de RAI werd bijgewoond door ruim 2000 jongeren. 's Morgens werd op de Erebegraafplaats in Overveen een herdenking gehouden, waar werd gesproken door ere-voorzitter van het verbond. Tijdens deze samenkomst werd een vlag van het verbond overhandigd aan een aantal ANJV-leden, dat 's middags pamfletten zou gaan verspreiden in Budel als protest tegen de aanwezigheid van Westduitse militairen op Nederlands grondgebied.

's Middags vond in Amsterdam een receptie plaats. Onder hen, die het hoofdbestuur kwamen feliciteren bevonden zich afgevaardigden van het CPN-partijbestuur en van communistische organisaties uit binnen- en buitenland, w.o. van de Wereldfederatie van Democratische Jeugd (WFDJ), waarbij het ANJV is aangesloten. Ook kwamen vertegenwoordigers van enige niet-communistische studentenorganisaties ter receptie, nl. van de Studentenvakbeweging (SVB), de Algemene Studenten Vereniging Amsterdam (ASVA), de democratisch-socialistische studentenvereniging "Politeia" en de Katholieke Staatskundige Studiegroepen Federatie (KSSF). Voorts waren vertegenwoordigers van verschillende Politieke Jongeren Contactraden en Jeugdparlementen, waarvan ANJV'ers lid zijn, aanwezig. De Vrijzinnig Christelijke Jeugd-

beweging(VCJB) en de Unie van Katholieke Studentenverenigingen in Nederland(UKSV) stuurden een schriftelijke felicitatie.

Met uitzondering van de ASVA en de VCJB nemen genoemde organisaties in meer of mindere mate actief deel aan de communistische voorbereidingen in Nederland voor het deze zomer in Algiers te houden 9e Wereldjeugdfestival.

De NSR neemt niet deel aan het 9e Wereldjeugdfestival.

Het bestuur van de Nederlandse Studenten Raad(NSR), een overkoepelende organisatie van alle Nederlandse studenten aan universiteiten en hogescholen, heeft besloten niet deel te nemen aan het 9e Wereldjeugdfestival, dat van 20 juli t/m 7 augustus a.s. in Algiers wordt georganiseerd. Volgens het NSR-bestuur werd dit besluit genomen omdat het Internationaal Voorbereidingscomité(IPC) in Algiers weigerde een beslissing te nemen over het al dan niet deelnemen van de NSR. Voorts heeft de NSR er bezwaar tegen, dat het IPC besloten heeft de Israëliische jeugd niet tot het festival toe te laten.

Uit een verklaring van de communistische Nederlandse Festivalraad blijkt, dat er sinds eind 1964 onderhandelingen werden gevoerd tussen het NSR-bestuur en de festivalraad. De NSR kwam uiteindelijk met het voorstel als organisatie deel te nemen, mits de studentenraad de alleenzeggenschap zou krijgen over de samenstelling van de studentendelegatie. Voorts moest 1/3 van het totaal aantal zetels in de festivalraad op voordracht van de NSR worden benoemd. Het laatste punt was voor de communisten aanvaardbaar, het eerste niet. Volgens hen zou het eerste voorstel leiden tot een aparte studentengroep, hetgeen niet te verenigen was met de solidariteitsgedachte.

Toen deze onderhandelingen op niets uitliepen, reisde de voorzitter van de NSR eind maart j.l. naar Algiers en nam daar contact op met het IPC. Hij vroeg toestemming om met een aparte studentendelegatie(dus naast de Nederlandse delegatie die door de Nederlandse Festivalraad zou worden samengesteld) aan het festival te mogen deelnemen. Het IPC weigerde kennelijk op dit voorstel in te gaan, met het gevolg dat de NSR besloot van deelneming af te zien.

Volgens de communistische festivalraad is een groot aantal studentenorganisaties in Nederland het niet eens met het standpunt van de NSR. Daarom zullen zij wél deelnemen.

FRONTORGANISATIES.

Vredesbeweging Internationaal

Voorbereidingen voor het 7e Wereldvredescongres.

De Wereldvredesraad (WVR) gaat gestaag door met zijn voorbereidingen voor het komende wereldvredescongres, dat in juli in Helsinki gehouden zal worden. Nadat begin maart in Oost-Berlijn de plannen besproken waren met de nationale vredesraden (zie MO 3- 1965) kwamen de leden van het presidium en het secretariaat van de WVR op 3 en 4 april te Brussel bijeen met vertegenwoordigers van nationale en internationale niet-communistische vredesorganisaties. Op deze bijeenkomst heeft de WVR zijn plan tot vergaande samenwerking bij de voorbereiding, de organisatie en de leiding van het komende congres aan de overige vredesorganisaties voorgelegd. Hoe de pacifistische organisaties hierop zullen reageren is nog niet bekend, maar waarschijnlijk zullen zij weinig gelukkig zijn met het late tijdstip, waarop de WVR met zijn plan is gekomen. Als gevolg hiervan zou vooral m.b.t. de voorbereidingen het overgrote deel van de werkzaamheden aan de WVR moeten worden overgelaten. Weliswaar is te Brussel besloten tot het instellen van een "voorbereidings comite", maar het is zeer de vraag of daarin buiten de WVR-leden en leden van de nationale vredesraden nog veel anderen zitting zullen kunnen nemen. In de praktijk zal het streven van de WVR wel tot resultaat hebben dat het congres in Helsinki veel overeenkomst gaat vertonen met het 6e Wereldvredescongres in Moskou, waar de WVR de touwtjes volledig in handen had.

Te Brussel is ook besloten tot het vaststellen van een naam voor het congres: "Congres voor de vrede, nationale onafhankelijkheid en algehele ontwapening". Aangenomen mag worden dat dit ook de punten zijn waar de actie in de komende maanden om zal draaien. Vooral de kwestie Vietnam trekt in deze kringen de belangstelling en de WVR heeft daar dan ook een buitengewone presidium-zitting aan gewijd op 24 en 25 april in Stockholm. Hier waren ook de Noord-Vietnamese Vredesraad en de vredesraad van de Verenigde Staten vertegenwoordigd, alsmede het "Zuid-Vietnamese Bevrijdingsfront", dat in de communistische propaganda wordt gepousseerd als de enige recht-hebbende vertegenwoordiger van Zuid-Vietnam in een eventuele vredes-

conferentie met de Amerikanen. Besloten werd tot het houden van een internationale "week van solidariteit met het Vietnamese volk" in de periode van 23 t/m 30 mei. Nog niet bekend is geworden in welke mate hieraan gevolg is gegeven.

Aftreden van Prof.

als voorzitter van de WVR.

Prof. voorzitter van de WVR, heeft doen weten dat hij op het komende Wereldvredecongres officieel af zal treden als voorzitter, i.v.m. zijn zwakker wordende gezondheid. Bekend was dat de lichamelijke toestand van prof. te wensen over liet, maar het is waarschijnlijk dat de conflicten van de laatste jaren in de WVR zijn aftreden hebben versneld. Vermoedelijk was hij niet meer opgewassen tegen de zich steeds voordoende ruzies. Door zijn aftreden komt de WVR voor het moeilijke probleem te staan een opvolger te kiezen, die voor alle partijen acceptabel is en bovendien past in het kader van de nauwere samenwerking met niet-communistische vredesorganisaties.

Nederland

"A.A.-mars" te Heerlen.

Op 22 mei j.l. is te Heerlen een Anti-Atoombommars gehouden, waarvoor het initiatief was genomen door de "zuid-Limburgse gespreksgroep voor de vrede". In een verslag hierover in het dagblad "De Waarheid" wordt gesproken over "een indrukwekkende en strijd bare demonstratie voor vrede in Vietnam en voor het verbod van kernwapens". De wens is hier toch wel de vader van de gedachte geweest, wanneer men in aanmerking neemt, dat naar schatting 65 mensen, waarvan meer dan een derde kinderen, ruim een uur lang door de binnenstad trokken met enkele spandoeken en borden met leuzen. Wat is de oorzaak van het feit, dat het communistisch partijorgaan tot driemaal toe grote artikelen wijdde aan deze "mars"? De "gespreksgroep voor de vrede" is een kleine groep van personen, die midden 1964 op initiatief van enkele communisten bijeen is gekomen en toen besloot geregeld gespreksavonden te houden over vraagstukken van oorlog en vrede. In de groep zijn verschillende politieke richtingen vertegenwoordigd, maar de deelnemende communisten geven de toon aan. Daarom heeft men zich ook niet tot praten beperkt, maar is men overgegaan tot het organiseren van een demonstratie. En dat is koren op de molen van de communistische propaganda.

H O O F D S T U K I V

ANDERE GROEPERINGEN

PSP-protesten inzake Vietnam en Santo Domingo

De PSP heeft in het recente verleden herhaaldelijk blijk gegeven van haar afkeuring inzake het optreden van de Verenigde Staten in Zuid-Vietnam. Er werden protest-brieven gezonden aan de Veiligheidsraad, de Secretaris-Generaal der Verenigde Naties en aan de Amerikaanse vertegenwoordiging in Den Haag. De PSP organiseerde in diverse gemeenten demonstratieve vergaderingen en deed een „Zwartboek over Vietnam" het licht zien, samengesteld door

in een poging om „de grote leugen van de Amerikaanse oorlogs-propaganda te weerleggen".

Op 1 mei gaf het partijbestuur een verklaring uit, waarin de actie van de Amerikaanse mariniers in Santo Domingo een hernieuwde inbreuk op het zelfbeschikkingsrecht der volkeren werd genoemd. "Wat de Russen deden in Hongarije doen nu de V.S. in de Dominicaanse Republiek: een hun onwelgevallige revolutie neerslaan", zo stelde medio mei het PSP-blad „Bevrijding". In een telegram aan de Amerikaanse Ambassade alhier protesteerde het partijbestuur met kracht.

In haar protest betreffende de actie in Vietnam stond de PSP in het Parlement vrijwel alleen.

Het PSP-kamerlid Slotemaker de Bruine legde in een verklaring d.d. 18 mei weliswaar de schuld van de „verontrustende ontwikkeling" in Zuid-Vietnam geheel bij de Amerikaanse regering, doch twee door hem in dit verband ingediende moties werden verworpen.

Reeds op 8 mei had PSP-voorzitter in zijn openingstoespraak voor het op die dag in Rotterdam gehouden demonstratieve congres van de partij, geconstateerd dat men in het Westen „toch overwegend de doelstellingen van de Amerikaanse hulp aan Vietnam - tegen het in Zuid Oost-Azië opdringende communisme - ondersteunt".

De PSP-verklaringen over dit gebied waren door de Nederlandse pers geheel genegeerd.

Inzake het Caraïbische gebied lagen volgens de spreker de meningen echter meer verdeeld: in dit geval was aan de kritiek meer publiciteit gegeven.

Demonstratief PSP-congres

Onder het motto "socialistische vredespolitiek" hield de PSP op zaterdag 8 mei jl. haar enige tijd tevoren aangekondigde demonstratieve congres te Rotterdam, "als eigen antwoord en visie op de wijze, waarop men in ons land rond de 5e mei een aantal gebeurtenissen uit het verleden herdenkt". De PSP wilde niet alleen herdenken doch ook vooruit zien. Zij wakte de bezoekers op om in Rotterdam (daartoe gekozen i.v.m. de ophanden zijnde Rijnmond-verkiezingen) gezamenlijk te bewijzen hoevelen in Nederland met de PSP geloven, dat er nog altijd wegen open zijn naar een betere toekomst.

Het congres, dat een rustig verloop had, telde een zestal sprekers, onder wie twee buitenlanders van enigszins verwante groeperingen in Engeland en Noorwegen. De politiek-secretaris der PSP, stelde, dat het socialisme na 1945 had verzuimd zijn krachtige politieke positie te benutten voor het bezetten van sleutelposities in het economische leven, waardoor de kapitalistische macht haar invloed kon behouden en zelfs door de nieuwe industriële ontwikkelingen na 1950 nog had kunnen versterken.

Het PSP-Tweede Kamerlid Lankhorst zei in zijn toespraak o.m.: "men heeft weinig geleerd van de oorlog: opnieuw bewapeningswedloop, opnieuw kapitalistische politiek, opnieuw een speculeren op Duitsland als bolwerk tegen de Sowjet-Unie en aanvaarding van fascistische regimens als bondgenoot".

De volgende spreker, het oud-partijbestuurslid Drs.) stelde het geweldsgeloof tegenover het geloof in de menselijke solidariteit en de betekenis hiervan voor het PSP-standpunt ten opzichte van een aantal internationale politieke vraagstukken.

"Wij moeten zo snel mogelijk uittreden uit de NATO en grootscheepse onbaatzuchtige hulp aan de ontwikkelingslanden geven. In de V.N. dienen wij op te houden de meest slaafse volgeling van de V.S. te zijn (evenmin van het communistische blok) en te streven naar de totstandkoming van een internationale rechtsorde.

Op het punt van de ontwapening moeten wij niet vast blijven houden aan de fictie van het z.g. machtsevenwicht, maar algemene ontwapening bewerkstelligen en in ieder geval eenzijdig beginnen. Echte weerbaarheid is in de eerste plaats geestelijke weerbaarheid".

Tenslotte sprak het Eerste Kamerlid Van der Spek. Hij bepleitte een wereldsocialisme, dat weliswaar geen wondermiddel tegen alle kwalen is, maar wel voorwaarde voor wereldvrede, goede nationale en internationale welvaartsverdeling en voor het scheppen van een

leefbaar milieu in Nederland.

Ook hij kritiseerde de NATO, die zijns inziens niet de democratie, maar het kapitalisme verdedigt. "De wereld zal socialistisch zijn, of zal er niet zijn", zo besloot hij.

Het congres werd bijgewoond door naar schatting 750 mensen.

De PSP zoekt bundeling van krachten in Europa

Blijkens een pers-bericht heeft er een dag na het demonstratief congres van de PSP op haar initiatief, in Den Haag een bijeenkomst plaats gehad van een aantal gelijkgezinde figuren uit West-Europa, teneinde de mogelijkheden voor een nauwere - internationale - samenwerking te onderzoeken en gezamenlijk stelling te nemen en actie te voeren ten aanzien van de diverse actuele problemen in de wereld. Uit Engeland waren drie vertegenwoordigers, onder wie

voorzitter van de Independent Socialist Party, uit Noorwegen van de Noorse Volkspartij (2 zetels in het parlement van 150 leden), uit België een afgevaardigde van de numeriek zwakke "Union de la gauche socialiste" en uit Duitsland een lid van de DFU (Deutsche Friedens Union) aanwezig.

De Franse geestverwanten lieten zonder bericht verstek gaan; de Italianen bleven weg omdat de reis te duur was, doch wilden wel op de hoogte gehouden worden van het verloop van de besprekingen. Hierover is evenwel tot nu toe weinig bekend geworden. Een aanwijzing van mogelijk resultaat van het gevoerde overleg kan zijn de mededeling van een PSP-woordvoerder in de PSP-radio-uitzending van 26 mei jl., dat de partijraad der PSP op 15 mei de voortzetting van kern-explosies door de Chinese Volksrepubliek heeft veroordeeld, welke verklaring eveneens door de links-socialistische partijen in enkele andere Europese landen zou worden afgelegd.

Anarchistisch congres

Op 3 en 4 april jl. hield de Federatie van Vrije Socialististen in Nederland haar landelijk congres te Bornerbroek bij Almelo. Het daarover verschenen verslag in het F.V.S.-orgaan "Recht voor Allen" van 2 mei, dat een bezoekersaantal van 50 noemde, bood echter weinig nieuws.

Het landelijk secretariaat werd overgedragen aan wonende te Dordrecht,

De vorige secretaris, uit Amsterdam - die nu der-
tien jaar geleden deze functie op zich nam onder voorwaarde, dat
dit slechts tijdelijk zou zijn! - blijft landelijk contactman voor
de buitenlandse betrekkingen en vertegenwoordigt de federatie in de
O.C.V. (Onafhankelijke Contact Commissie voor het Vredeswerk).

Voor het anarchistische archief zocht men een grotere ruimte,
aangezien dit "uit zijn voegen barst". Kennelijk dient er orde op
zaken gesteld te worden, want men zal nu(pas) overgaan tot catalo-
giseren van het vergaarde materiaal.

De exploitatie van het FVS-orgaan leverde volgens het verslag
in „Recht voor Allen" het afgelopen jaar een voordelig saldo op;
kritiek werd echter geuit op de vaak te lange en alleen voor beter
belezen publiek geschreven artikelen.

Tenslotte werd nog melding gemaakt van het streven de Federatie
uit te bouwen in Benelux-verband, voornamelijk in het Nederlandse
taalgebied, doch wegen en middelen daartoe werden in het verslag
niet aangegeven.

Trotskistische publiciteit.

Met de verschijning van het mei-nummer van het maandblad
"De Internationale" (orgaan van de Nederlandse sectie der Vierde
Internationale) in een nieuw gewaad kondigen de Trotskisten in
Nederland tevens een meer openlijke koers aan. Het ligt in de bedoeling
dat het blad „een bescheiden bijdrage zal leveren tot de discussies,
die er naar de mening van de redactie op dit moment in de communis-
tische beweging tussen de verschillende stromingen en tendenzen plaats-
vinden".

Alle communisten en revolutionaire socialistten in Nederland
worden uitgenodigd zich te beraden over een zo snel mogelijke bunde-
ling van krachten als eerste stap op de weg naar het socialisme in
ons land.

De kolommen van het blad worden daartoe opengesteld voor alle
communisten en socialistten, die een aandeel willen leveren aan de
"democratisering" en "ontbureaucratisering" van de arbeidersbeweging.

De redactie maakt een hoffelijke buiging in de richting van de
S.W.P. wanneer zij zegt zich wel bewust te zijn van het feit, dat
zij niet de enige is, die op deze wijze de discussie wil bevorderen.
"Het blad "De Brug" van de kameraden van de S.W.P. heeft in dit op-

zicht zijn sporen reeds verdiend!"

"Jong Europa"

Sedert het begin van dit jaar wordt zowel van de zijde van de Belgische „Jong-Europa“-leider als van de kant van enkele overgebleven activisten van "Jong Europa - Nederland" getracht laatstgenoemde organisatie tot nieuw leven te brengen. Voor zijn buitenlandse contacten en steunpunten temeer van betekenis, waar zich in zijn land enige tijd geleden in J.E. een schisma voerde, voornamelijk als gevolg van het dictatoriaal optreden van

zelf. Er ontstond een oppositiegroep rond de Belg die thans een eigen blad, "La Révolution Européenne", uitgeeft.

Van Nederlandse zijde worden de genoemde pogingen met name geleid door de thans nog in militaire dienst verblijvende Hagenaar, eertijds secretaris van "Europafront-Nederland", doch in februari 1964 daaruit getreden omdat hij de koers van het Belgische "Europafront" "te radicaal en te romantisch" vond. treedt thans op als voorlopig leider van "Jong Europa - Nederland" en als mederedacteur van het blad "Jong Europa", dat sedert februari als gezamenlijke uitgave van de Vlaamse en Nederlandse secties in Brussel wordt gedrukt. Het Nederlandse redactieadres is Postbus 765, den Haag

is verantwoordelijk voor de verzending van het blad in ons land: tot dusver had het evenwel niet meer dan een dertigtal afnemers, van wie hooguit een tiental als lid van J.E.-Nederland kan worden beschouwd.

Kennelijk mede om de activiteit van deze dubieuze organisatie hier te lande nieuw leven in te blazen, werden de lezers uitgenodigd tot bijwoning van een op 30 mei jl. in Utrecht belegde (besloten) contactvergadering, waar in eigen persoon het woord hoopte te voeren.

OVERZICHT BUITENLANDSE REIZEN

Tot + 15 mei 1965

I = Inreis

U = Uitreis

<u>Datum:</u>	<u>Naam:</u>	<u>Geb.datum:</u>	<u>Reisdoel:</u>
26-2-1965 5-3-1965			Lid Werkcomm.Ned. Vredes Raad en lid Wereldvredesraad. Oost-Berlijn, reisdoel onbekend.
26-2-1965 8-3-1965			Resp. Directeur en winkel chef Pegasus.DDR, Leipzig Messe.
+ 27-2-1965 1-3-1965			Secr. ANJV en secr. Fes- tival Raad. Parijs, bespr king met Franse jeugdbewe ging over Wereld Jeugdfes tival.
28-2-1965 + 15-3-1965			Werkzaam bij Stichting Bepenak. Roemenië, gezondheids- redenen.
3-3-1965 5-3-1965			Resp.lid p.b.CPN en lid dag.best.ANVJ.Parijs, bij eenkomst van comm.partije (kapitalisme in EEG-lande
9-3-1965 (I)			Lid dag.best.Verenigd Ver zet. Duitsland, reisdoel onbekend.
23-3-1965 26-3-1965	WOLFF, J.F.	14- 3-1927	Lid p.b. CPN en Hoofdre- dacteur De Waarheid. Roemenië begrafenis Georghiu-DEJ.
26-3-1965 2-4-1965	VRIES Th.U. de	26- 4-1907	Auteur, lid CPN. DDR, 15e verjaardag Akademie der Künsten, waarvan de VRIES corresponderend lid is.
31-3-1965 (U)			Tolk.Tsjechoslowakije (via Barcelona),reisdoel onbekend.
7-4-1965 16-4-1965	Delegatie van 24 personen Auschwitz Comité		Warschau en Auschwitz herdenking bevrijdingskan Auschwitz.
9-4-1965 13-4-1965	Delegatie van 35 personen Buchenwald Vriendenkring		Weimar (DDR),herdenking bevrijding kamp.Buchenwa.

<u>Datum:</u>	<u>Naam:</u>	<u>Geb.datum:</u>	<u>Reisdoel:</u>
11-4-1965 (U)			Lid, dag. leiding ANJV. Via Boedapest naar Ghana, zitting Exec. Comité Wereld Federatie Democratische Jeugd. (Verm. bracht hij ook een bezoek aan het Inter- nat. Voorbereidings Comité 9e WJF in Algiers).
+ 15-4-1965 + 19-4-1965	VRIES Th.U. de	26-4-1907	Auteur, lid p.b. CPN. België, reisdoel on- bekend.
18-4-1965 7-5-1965	+ echtgenote		Lid d.b. CPN distr. Asd. Moskou, huwelijk aldaar studerende zoon.
+ 20-4-1965			Pol.secr. CPN. Brussel, voorbereiding bijeenkomst conferentie der 17 communistische partijen uit de kapi- talistische landen van Europa.
21-4-1965 27-4-1965	Delegatie van 45 personen Sachsen- hausen Vriendenkring		Sachsenhausen, herden- king bevrijding kamp Sachsenhausen.
23-4-1965 27-4-1965	Delegatie van 20 personen Ravens- brück Vriendenkring		Ravensbrück, herdenking bevrijding kamp Ravensbrück
27-4-1965 (U)			Directeur van Heiermann & Co. Praag, reisdoel onbekend.
2-5-1965 10-5-1965	SCHREUDERS, G.H.	16-6-1947	Resp. voorz. ANJV en voorz. OPSJ. Oost-Ber- lijn, Internat. Jeugd- bijeenkomst tgv. her- denking einde 2e Wereld Oorlog.
3-5-1965 21-5-1965			Correspondent van De Waarheid te Moskou. Nederland i.v.m. par- tijzaken (o.a. p.b.- zitting).
15-5-1965 (U)			Vooraanstaand commu- niste. Praag, reisdoel onbe- kend.

A G E N D A

<u>Datum:</u>	<u>Bijeenkomst:</u>	<u>Plaats:</u>	<u>Organisatie:</u>
1 juni 1965	Conf. 17 West-Europese CP-en.	Wenen of Brussel	Communistische Partijen.
24 juni 1965	NVB Stertocht.	Enschede	Ned.Vrouwenbeweging.
10-17 juli '65	Congres WVR.	Helsinki	Wereld Vredesraad.
28 juli-8 aug. 1965	9e Wereldjeugdfestival.	Algiers	Wereld Fed.Dem.Jeugd en Int. Unie v. Studenten.
sept. 1965	8e Alg.Verg. WFWO.	Boedapest	Wereld Fed. Wetensch. Onderzoekers.
12 sept. 1965	Waarheidfestival.	Amsterdam	CPN.
16 sept. 1965	4e Int.Beroepsconf. VVI-Voeding.	Praag	Wereld Vakverbond.
20-23 sept.1965	Intern.Symposium WFWO.	Boedapest	Wereld Fed.Wetensch. Onderzoekers.
8-22 okt. 1965	6e WVV Congres	Warschau	Wereld Vakverbond.
december 1965	Wereldcongres IVE Internationale	?	IVE Internationale.
december 1965	5e Congres FIR	Boedapest	Féd.Int. des Résistants.

*nieuw c.q. aangevuld.

STAKINGSOVERZICHT MEI 1965

Bedrijf : Van der Meijden (Aannemingsmij. object:
Buitenveldert) (Amsterdam).
Aanleiding : actie voor loonsverhoging en werktijd-
verkorting.
Inmenging vakbonden : --
Resultaat : --
Aantal werknemers : --
Aantal stakers : --
Duur van de staking : 9-4-1965 tot 6-5-1965.

Bedrijf : N.V. Koninklijke Delftse Aardewerkfa-
briek "De Porceleijne Fles" (Delft).
Aanleiding : protestactie voor 6% loonsverhoging.
Inmenging vakbonden : onderhandelingen gaande.
Resultaat : --
Aantal werknemers : 300
Aantal stakers : 70 (plateelschilders).
Duur van de staking : 20 en 21 mei 1965.